

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑
(คนต่างด้าวซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย และสมาชิก
ในครอบครัวจะได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ หรือไม่)-

กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ได้มีหนังสือที่ รง ๐๓๐๒/๑๓๑๓๖ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมการจัดหางานได้รับข้อหารือ กรณีจังหวัดปทุมธานีได้มีหนังสือที่ ปท ๐๐๒๘/๑๖๔๗๖ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๕ ขอให้สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ เพราะคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการบริหาร คณะผู้ทำการสอนและบริหาร นักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ตลอดจนบุคคลอื่นที่เป็นสมาชิกในครอบครัวของบุคคลซึ่งปฏิบัติงาน ณ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียเป็นบุคคลที่ไม่ได้รับการยกเว้นการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ แต่สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๔๕ ถึงผู้ว่าราชการจังหวัดปทุมธานี ได้แย้งว่า สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียได้จัดตั้งขึ้นในประเทศไทยตามข้อตกลงระหว่างประเทศ ตามหนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศไทยกับเลขาธิการองค์การสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียอาคเนย์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐ เจ้าหน้าที่ อาจารย์ของสถาบัน และสมาชิกของครอบครัวเป็นบุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งในกรณีนี้ คือ องค์การสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียอาคเนย์ จึงได้รับการอนุมัติให้อยู่ในราชอาณาจักรไทยตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑

กรมการจัดหางานเห็นว่า สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียได้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พ.ศ. ๒๕๑๐ และมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้คนต่างด้าวได้รับการยกเว้นจากข้อจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเกี่ยวกับจำนวนคนเข้าเมืองและระยะเวลาที่ได้รับการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร แต่ไม่ได้รับการยกเว้นเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าว และสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียมีสถานะเป็นนิติบุคคลในประเทศไทย จึงไม่เป็นองค์การระหว่างประเทศตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติ

การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ และเห็นว่า การตีความข้อ ๓ (๑) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จะใช้กับกรณีคนต่างด้าวที่เป็นบุคคล ซึ่งรัฐบาลอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่างหนึ่งอย่างใด ตามมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ เท่านั้น ไม่อาจนำมาปรับใช้กับคนต่างด้าวตามมาตรา ๔ (๕) ได้

กลุ่มกฎหมาย สำนักบริหารกลาง สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงแรงงานมีความเห็นว่า สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียมีขึ้นตามประกาศใช้ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับองค์การสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียอาคเนย์ ว่าด้วยสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๐ และองค์การสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียอาคเนย์เป็นองค์การระหว่างประเทศเนื่องจากมี ๘ ประเทศเข้าเป็นสมาชิก ดังนั้น คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรไม่ว่าจะเป็นคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการบริหาร คณะผู้ทำการสอนและบริหาร นักศึกษาของสถาบัน ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ที่เป็นสมาชิกในครอบครัวของบุคคลดังกล่าว และปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามวัตถุประสงค์ของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียจึงได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑

กรมการจัดหางานจึงขอหารือว่า

๑. กรมการจัดหางานจะนำบันทึกของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การตีความข้อ ๓ (๑) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ กรณีบุคคลซึ่งรัฐบาลไทยอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่างหนึ่งอย่างใดในราชอาณาจักรมาปรับใช้กับคนต่างด้าวตามมาตรา ๔ (๕) (๖) และ (๗) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ และมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจบางประการในราชอาณาจักรไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้หรือไม่ อย่างไร

๒. คนต่างด้าวที่ทำงานเป็นคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการบริหาร คณะผู้ทำการสอนและบริหาร นักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ตลอดจนบุคคลอื่น ๆ ซึ่งเป็นสมาชิกในครอบครัวของผู้ซึ่งปฏิบัติงาน ณ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียจะได้รับการยกเว้นจากการปฏิบัติตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ หรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) ได้พิจารณาข้อหารือของกรมการจัดหางาน โดยได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวงและกรมการจัดหางาน) และผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ (กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กรมพิธีการทูต และกรมองค์การระหว่างประเทศ) แล้ว มีความเห็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ที่ว่า กรมการจัดหางานจะนำบันทึกของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การตีความข้อ ๓ (๑) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม

พ.ศ. ๒๕๑๕ กรณีบุคคลซึ่งรัฐบาลไทยอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่างหนึ่งอย่างใดในราชอาณาจักร มาปรับใช้กับคนต่างด้าวตามมาตรา ๔ (๕) (๖) และ (๗) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ และมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจบางประการในราชอาณาจักร ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติมได้หรือไม่ อย่างไร

ในประเด็นนี้ มีความเห็นว่า ข้อ ๓^๑ (๑) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ กับมาตรา ๔^๒ (๗) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ที่ไม่ใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าว เป็นเรื่องที่รัฐบาลไทยอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่างหนึ่งอย่างใด จึงต้องมีข้อเท็จจริงโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับตัวคนหรือกลุ่มคนต่างด้าวที่จะเข้ามาและมีรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่หรือภารกิจอย่างหนึ่งอย่างใดที่ต้องปฏิบัติหรือต้องกระทำในประเทศไทย รัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีจึงจะพิจารณาอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้เข้ามาในประเทศไทยได้ การอนุญาตจึงเป็นเรื่องโดยเฉพาะเจาะจง เฉพาะ

^๑ ข้อ ๓ ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ไม่ใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคนต่างด้าวเฉพาะในฐานะดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลซึ่งรัฐบาลไทยอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งในราชอาณาจักร

(๒) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักรเพื่อรัฐบาลไทย ตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ

(๓) บุคคลซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง โดยได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานอันจำเป็นและเร่งด่วนภายในกำหนดเวลาไม่เกินสิบห้าวัน

(๔) บุคคลซึ่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ในทางการศึกษา วัฒนธรรม ศิลปะ การกีฬา หรือกิจการอื่น ตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

(๕) คนใช้ซึ่งเดินทางจากต่างประเทศมาทำงานประจำอยู่กับบุคคลใน (๑) หรือ (๒) หรือบุคคลในข้อ ๒

^๒ มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวเฉพาะในฐานะดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลในคณะผู้แทนทางทูต

(๒) บุคคลในคณะผู้แทนทางกงสุล

(๓) ผู้แทนของประเทศสมาชิกและพนักงานขององค์การสหประชาชาติและทบวงการชำนัญพิเศษ

(๔) คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำอยู่กับบุคคลใน (๑) หรือ (๒) หรือ (๓)

(๕) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๖) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ในทางการศึกษาวัฒนธรรม ศิลปะ การกีฬา หรือกิจการอื่น ทั้งนี้ ตามที่จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

(๗) บุคคลซึ่งรัฐบาลอนุญาตให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจอย่างหนึ่งอย่างใด

รายบุคคล และเฉพาะกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ส่วนมาตรา ๔^๓ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นเรื่องที่ทำให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจบางประการไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจที่ผู้นั้นได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งจะต้องมีข้อเท็จจริงโดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับหน้าที่หรือภารกิจให้ปรากฏในเอกสารตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ ส่วนมาตรา ๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นเรื่องที่ทำให้คนต่างด้าวซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ในทางการศึกษา วัฒนธรรม ศิลปะการกีฬา หรือกิจการอื่น ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวเช่นกัน และปัจจุบันได้มีพระราชกฤษฎีกาออกตามความในมาตรา ๔ (๖) ใช้บังคับแล้ว คือ พระราชกฤษฎีกากำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจบางประการในราชอาณาจักร ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาฯ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘ โดยมาตรา ๔^๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้กำหนดลักษณะของการปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจเพื่อประโยชน์ในทางการศึกษา วัฒนธรรม ศิลปะ การกีฬา หรือกิจการอื่นไว้โดยเฉพาะในเรื่องนั้น ๆ ชัดแจ้งแล้ว ด้วยเหตุนี้ คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจบางประการในฐานะบุคคลตามมาตรา ๔ (๕) และ (๖) จึงไม่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐบาลไทยเป็นการเฉพาะเจาะจงอีก ดังนั้น กรณีตามข้อ ๓ (๑)^๕ แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และมาตรา ๔ (๗) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ จึงเป็นคนละกรณีกับมาตรา ๔ (๕) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ รวมทั้งพระราชกฤษฎีกา^๖ ที่ออกตามความในมาตรา ๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.

^๓ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

^๔ มาตรา ๔ คนต่างด้าวซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจในราชอาณาจักรในลักษณะดังต่อไปนี้ ไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจที่ผู้นั้นได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร คือ

(๑) เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลในการพัฒนาการศึกษาของชาติ รวมทั้งการฝึกอบรมครูและอาจารย์ และการสอนนักศึกษาหรือนิสิตในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยของรัฐ

(๒) เพื่อให้ความช่วยเหลือในการฝึกสอนการกีฬาให้แก่นักกีฬาตามข้อตกลงกับองค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย หรือเพื่อเข้าร่วมในการแข่งขันกีฬาในราชอาณาจักรเป็นเวลาไม่เกินสามสิบวัน หรือ

(๓) เพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมหรือศิลปะ โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี

(๔) เพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการจัดประชุม การจัดสัมมนา หรือการจัดนิทรรศการ หรือเพื่อแสดงความเห็นหรือสาธิตในการประชุมสัมมนา หรือนิทรรศการ ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ร่วมจัดหรือได้รับทราบ และมีกำหนดเวลาไม่เกินสามสิบวัน

^๕ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๖ โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔, ข้างต้น

๒๕๒๑ ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงไม่อาจนำบันทึกของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การตีความข้อ ๓ (๑) แห่งประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ มาปรับใช้กับคนต่างด้าวตามมาตรา ๔ (๕) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ และตามมาตรา ๔ แห่งพระราชกฤษฎีกากำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจบางประการในราชอาณาจักรไม่ต้องอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๘

ประเด็นที่สอง ที่ว่า คนต่างด้าวซึ่งทำงานเป็นคณะกรรมการอำนวยการ คณะกรรมการบริหาร คณะผู้ทำการสอนและบริหาร นักศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ตลอดจนบุคคลที่เป็นสมาชิกในครอบครัวของบุคคลซึ่งปฏิบัติงาน ณ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย จะได้รับการยกเว้นจากการปฏิบัติตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ หรือไม่ อย่างไร

ในประเด็นนี้ มีความเห็นว่า คำว่า “สถาบัน” ตามมาตรา ๓^๗ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พ.ศ. ๒๕๑๐ หมายความว่า สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียอันเป็นสถาบันซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ตามความเห็นชอบร่วมกันของประเทศภาคีขององค์การสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สปอ.) ซึ่งเดิมสถาบันแห่งนี้ คือ บัณฑิตวิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์ สปอ. และได้ถูกแปรสภาพพ้นจากการควบคุมขององค์การ สปอ.^๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้การศึกษาแก่ประชาชนทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ และเทคโนโลยีขั้นสูง และมาตรา ๔^๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ได้บัญญัติว่า สถาบันเป็นนิติบุคคลมีภูมิลำเนาในประเทศไทยได้รับการยกเว้นจากกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์และกฎหมายว่าด้วยสภาการศึกษาแห่งชาติ (ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์

^๗ มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ซึ่งประเทศภาคีสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้ให้ความเห็นชอบร่วมกันจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย

^๘ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ คือ เนื่องจากรัฐบาลได้รับหลักการให้บัณฑิตวิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์ สปอ. แปรสภาพพ้นจากการควบคุมขององค์การ สปอ. เป็นสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียตามความตกลงของประเทศภาคีองค์การ สปอ. และในความตกลงนั้นได้กำหนดให้มีที่ทำการใหญ่ของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียขึ้นในกรุงเทพฯ จึงจำเป็นต้องมีกฎหมายให้ความคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย

^๙ มาตรา ๔ เพื่อคุ้มครองการดำเนินงานในประเทศไทยของสถาบันให้บรรลุผลตามความมุ่งประสงค์

(๑) ให้ยอมรับนับถือว่า สถาบันเป็นนิติบุคคล และให้ถือว่ามีภูมิลำเนาในประเทศไทย

(๒) ให้สถาบันได้รับยกเว้นจากการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์และกฎหมายว่าด้วยสภาการศึกษาแห่งชาติ

คือ กฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนและกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน) อีกทั้งมาตรา ๕^{๑๐} แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้สถาบันฯ ได้รับยกเว้นภาษีอากรบางประการตามประมวลรัษฎากร กฎหมายว่าด้วยศุลกากร กฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน และกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ ส่วนคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทยในฐานะตามมาตรา ๖^{๑๑} แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พ.ศ. ๒๕๑๐ ก็ให้ได้รับยกเว้นจากข้อจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเกี่ยวกับจำนวนคนเข้าเมืองและระยะเวลาที่จะได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร เฉพาะที่กระทรวงการต่างประเทศให้ความเห็นชอบเท่านั้น ไม่มีข้อยกเว้นหรือข้อที่ไม่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรของคนต่างด้าว และตามประกาศใช้ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งประเทศไทยกับองค์การสนธิสัญญาการป้องกันร่วมกันแห่งเอเชียอาคเนย์ว่าด้วยสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ก็เป็นเพียงความตกลงในการจัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย มิใช่ความตกลงตามความหมายในมาตรา ๔ (๕)^{๑๒} แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ทั้งสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชียเป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้นโดยความตกลงระหว่างรัฐในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มีสถานะเป็นเพียงองค์กรภายใต้ความร่วมมือระหว่างรัฐระดับ

^{๑๐} มาตรา ๕ ให้สถาบันได้รับยกเว้น

(๑) อากรแสตมป์ซึ่งเรียกเก็บตามประมวลรัษฎากรสำหรับเงินที่สถาบันได้รับจากการบริจาคและค่าธรรมเนียมการศึกษา

(๒) อากรตามกฎหมายว่าด้วยพิภตอัตราศุลกากรและภาษีการค้าตามประมวลรัษฎากรสำหรับอุปกรณ์และวัสดุของสถาบันที่นำเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อการศึกษาและวิจัยอันเป็นการดำเนินงานตามปกติวิสัยตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน ทั้งนี้ เฉพาะเมื่อสถาบันได้รับความเห็นชอบในการนำเข้ามาในราชอาณาจักรจากกระทรวงการต่างประเทศแล้ว

(๓) ภาษีโรงเรือนและที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีบำรุงท้องที่ สำหรับทรัพย์สินของสถาบันซึ่งใช้เกี่ยวกับการศึกษาหรือทรัพย์สินที่ใช้เป็นหอพักหรือบ้านพักของนักศึกษาหรือพนักงานของสถาบันซึ่งอยู่ในบริเวณที่ตั้งของสถาบัน ทั้งนี้ เฉพาะทรัพย์สินที่กระทรวงการต่างประเทศให้ความเห็นชอบในการให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

^{๑๑} มาตรา ๖ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพียงเท่าที่พระราชบัญญัตินี้มิได้ระบุไว้เป็นอย่างอื่น คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรทราบเท่าที่อยู่ในฐานะดังต่อไปนี้ ให้ได้รับยกเว้นจากข้อจำกัดตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเกี่ยวกับจำนวนคนเข้าเมืองและระยะเวลาที่จะได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

(๑) กรรมการในคณะกรรมการอำนวยการ

(๒) กรรมการในคณะกรรมการบริหาร

(๓) พนักงานของสถาบัน

(๔) คู่สมรส บุตรหรือญาติซึ่งอยู่ในความอุปการะและเป็นส่วนแห่งครัวเรือน และคนใช้ซึ่งเดินทางมาจากต่างประเทศของบุคคลใน (๑) (๒) และ (๓)

(๕) นักศึกษา คู่สมรส และบุตรซึ่งอยู่ในความอุปการะและเป็นส่วนแห่งครัวเรือนของนักศึกษา

ทั้งนี้ เฉพาะที่กระทรวงการต่างประเทศให้ความเห็นชอบในการยกเว้นนั้น ๆ

^{๑๒} โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒, ข้างต้น

ภูมิภาค ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้ใน เรื่องเสรีที่ ๒๙๒/๒๕๔๖^{๑๓} โดยมีเอกสิทธิ์ตามที่ระบุไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองการดำเนินงานของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย พ.ศ. ๒๕๑๐ สถาบันแห่งนี้มีได้มีสถานะเป็นองค์การระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ตามความเห็นของกรมพิธีการทูตและคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๙) จึงเห็นว่า คนต่างด้าวซึ่งทำงานเป็นคณะกรรมการบริหาร คณะผู้ทำการสอนและบริหาร นักศึกษาของสถาบันฯ ตลอดจนบุคคลที่เป็นสมาชิกในครอบครัวของบุคคลซึ่งปฏิบัติงาน ณ สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ไม่ได้รับการยกเว้นตามมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๔๗

^{๑๓} บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงาน หรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีการจัดให้เข้าที่ราชพัสดุที่เป็นที่ตั้งของสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนมาก ที่ นร ๐๙๐๑/๐๓๙๐ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๔๖ ถึงสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี